

Puumarkkinatyöryhmän kokous 3/2020

- Aika 25.9.2020 klo 9.30–11.30
- Paikka etäyhteyksin Skype-linkillä
- Osallistujat: Jari Leppä, pj. (9.40–)
Tuula Packalen, vpj. (pj. 9.30–9.40)
Marja Kokkonen
Sauli Brander
Anna Rakemaa
Juha Hakkarainen
Karoliina Niemi
Simo Jaakkola (–10.15)
Matleena Kniivilä
Jussi Kumpula
Karoliina Muukkonen
Sari Sontag
Kai Merivuori
Juha Mäntylä
Rauno Numminen
Janne Partanen
Henrik Nieminen
Reima Sutinen
Eija Vallius
Satu Rantala, siht.
- Asiantuntijat: Elina Warsta, MMM
Harri Hänninen, Luke (9.50–)
Aarre Peltola, Luke
Teppo Säkkinen, MMM

MUISTIO

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen (liite 1)

Tuula Packalen avasi kokouksen klo 9.30. Kokouksen asialistaa muutettiin siten, että EU-asioiden ajankoh-taiskatsaus siirrettiin pidettäväksi ennen ministerin ajankohtaiskatsausta. Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

2 EU-tason linjaukset puumarkkinoiden toimivuuden kannalta, Elina Warsta, MMM (liite 2)

Kuultiin Warstan esitys ajankohtaisista EU-aiheista (liite 2) ja keskusteltiin niistä. Keskustelua johti kokoukseen saapunut ministeri Leppä. Todettiin, että EU:n biodiversiteettistrategiaan kaivataan kokonaiskestävyyden näkökulmaa. Puupohjainen biotalous on heikosti esillä. Todettiin, että Suomen kantojen valmistelu tehtyihin aloitteisiin on tärkeää ja että kannoista tulisi viestiä yhdessä. Eriävät viestit heikentävät edunvalvontaa. On tärkeää myös viestiä, että kestävä metsätalous ei aiheuta metsäkatoa.

Ministeri päätti keskustelun toteamalla, että yhteistä viestiä viedään vahvasti eteenpäin. Puheenjohtaja kannusti koko metsäalaa tähän työhön ja totesi, että myös muiden metsäisten maiden kanssa tehdään yhteistyötä. Vaikka nyt ensimmäistä kertaa kansallinen kompetenssi kyseenalaistetaan, pitää Suomi tiukasti kiinni kansallisesta päätäntävällästä.

3 Ministerin ajankohtaiskatsaus

Ministeri piti ajankohtaiskatsauksen kotimaan puumarkkina-aiheista. Edellispäivänä pidetyssä metsäneuvostossa kotimaan metsäasiat olivat laajemmin esillä.

Metsäsektorin osalta budjettiriihi oli yllätyksetön. EU:n elpymis- ja varautumisvälineen (ns. RRF:n) varojen käytöstä tehdään päätöksiä pian. Varat on käytettävä viimeistään vuonna 2026. Varojen hyödyntämiseen on metsäsektorilla paljon mahdollisuuksia. Päälinjat ovat suotuisia metsätalouden ja -teollisuuden kannalta. Metsäsektori voi tarjota paljon kestäviä ratkaisuja elvytykseen. Vihreä siirtymä, Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn turvaaminen ja kestävä infrastruktuurin sekä digitalisaation vahvistaminen tulevat olemaan keskeisiä painopisteitä elpymisvälineen käytössä Suomessa.

Metsäala pitää talouttamme pyörimässä. Kansallisen metsästrategian mukaisesti tavoitteena on vahvistaa metsäalan kokonaisuhyötyjä. Ministeri palasi edellisessä kokouksessa kuultuihin huolestuttaviin tarkastustuloksiin. Hän totesi, ettei voi jatkaa niin, että ensiharvennuksissa ei noudateta metsänhoitosuosituksia, ja puustopääomat painuvat niin alas, että kiertoajalla tulee väistämättä tuotostappiota. Se ei ole pitkällä tähtäimellä metsänomistajan, eikä myöskään toimijoiden, edun mukaista. Uusi satelliittivalvonta on tehnyt myös ilmeiseksi, että metsänkäyttöilmoituksia laiminlyödään.

Metsänomistaja 2020 -tutkimus tarjoaa julkiselle vallalle ja metsäalan toimijoille ajantasaista tietoa laajasta metsänomistajien joukosta. Mitä paremmin päätöksentekijät tunnetaan, sitä paremmin voidaan metsänomistajien tarpeisiin vastata. Taloudellinen näkökulma on metsänomistajille entistäkin tärkeämpi. On myös joukko metsänomistajia, jotka eivät tiedä oman metsänomistuksensa tavoitteitakaan. Myös heihin tulisi saada yhteys.

Ajankohtaiskatsauksen jälkeen puumarkkinatyöryhmä keskusteli ajankohtaisasioista. Hämmästeltiin tilannetta, jossa puumarkkina-asioista ei tunnuta päätettävän markkinalähtöisesti, vaan päätökset tulevat politiikan puolelta. Keskusteltiin laajasti energiasta ja sen verotuksesta. Ministeri muistutti, että veromuutos koskee turpeen ohella kaikkia fossiilisia lämmityspolttoaineita. Todettiin, että jos turve energianlähteenä korvataan, tarvitaan lisää puuta energiakäyttöön. Todettiin, että hallitusohjelmassa on kirjaus, ettei jalostuskelpoista puuta ohjautu polttoon. Tavoitteena olisi kattaa energiatarvetta sivuvirroilla. TEM:ssä on analysoitu sivuvirtojen riittävyyttä. Kiitettiin vääristävien tukien poistumisen parantaneen kilpailuneutraliteettia. Puun kuori ja puru eivät nyt ole sahoilla ongelma. Todettiin, että metsänhoidon rästit ovat energianäkökulmastakin merkityksellisiä. Kemeran riittävyys tulee turvat myös jatkossa ja sen hyödyntämisen mahdollisuuksista pitää tiedottaa.

Ministeri päätti käydyn keskustelun kiitokseen siitä, että metsäala on pitänyt pyöriä pyörimässä.

4 Markkinakatsaukset (liitteet 3, 4, 5 ja 6)

Metsäteollisuus ry:n (liite 3), Koneyrittäjien (liite 4) ja Sahateollisuuden (liite 5) toimittamat puumarkkinakatsaukset merkittiin tiedoksi. MTK:n kokouspäivänä valmistuva Metsätutka 2020 toimitettiin sen saavuttua jäsenistölle ja liitettiin kokousmateriaaleihin (liite 6).

5 MO2020 – puukauppa ja palvelut, Harri Hänninen, Luke (liite 7)

Kuultiin Hännisen esitys (liite 7), joka pohjautui Suomalainen metsänomistaja 2020 –tutkimukseen, ja keskusteltiin aiheesta. Metryn Niemi painotti kommenttipuheenvuorossaan sähköisten palvelujen ja luotettavan paikakatiedon merkitystä. Metsäteollisuus pitää Metsään.fi-palvelua tärkeänä. Samassa yhteydessä Niemi nosti esiin puukauppapaikka Kuution, joka rakennettiin yhteiseksi. Puunostajat käyttävät Kuutiota aktiivisesti. Kuution jätetyistä pyynnöistä 98 prosenttiin vastataan, keskimäärin yhteen tarjouspyyntöön tulee lähes neljä vastausta. Edelleen on ongelmana, että Kuution kautta kilpailutetut puukaupat voivat olla alle 5 % viikko-ostoista. Suurin osa MHY:istä ei käytä Kuutiota. Yhteisen puukauppa-alustan hyödyntäminen olisi tärkeää, totesi Niemi.

Puheenvuoro sai tukea ja todettiin, että Kuutio on toimiva järjestelmä, jota ei hyödynnetä tarpeeksi. Sahateollisuus ry:n Kai Merivuori totesi, että toimivaa markkinaa tarvitaan ja sahat tarvitsevat nyt puuta. Tilauskirjat ovat täynnä, mutta puun riittävyys on hieman kyseenalainen. MHY:n Vallius kommentoi ja oli myös huolissaan puukaupasta, vaikkakin esimerkiksi Kanta-Hämeessä kauppa käy. Hän totesi, että metsänomistajat tarvitsevat sekä sähköisiä kuin myös muita välineitä asiointiin. Kuutio on hyvä työkalu, mutta myös yhdistyskentällä oli hyvä puukauppapaikka, mutta sitä alustaa ei lähdetty kehittämään, vaan aikanaan valittiin uuden alustan rakentaminen. Pelkkä rajapinta ei ratkaise yhdistysten ongelmaa Kuution kanssa, sillä yhdistysten muut sähköiset järjestelmät eivät pysty hyödyntämään Kuutiota. Todettiin, että valmiudet hyödyntää sähköisiä palveluja ovat PK-yrityksillä huomattavasti heikkomat kuin suuryrityksillä. Keskusteltiin myös kuolinpesäomistuksista ja kuolinpesien aktivoinnista. Hänninen kommentoi keskustelua ja totesi, että kuolinpesillä on henkilökohtaisia syitä säilyttää kuolinpesämuoto. Hän totesi Metsäkeskuksen tuoneen esiin myös muita hallintamuotoja hyvin ilman syyllistämiselementtiä.

6 Puukauppatilastointi, Aarre Peltola, Luke (liitteet 8 ja 9)

Peltola esitteli puukauppatilaston kehittämisen esiselvityksen (liite 8) ja toi kokoukselle tiedoksi raportin puukauppatilaston kehittämisen esiselvityksestä (liite 9). Keskustelussa tuotiin esiin vaihtoehtona viikkotilastoinnista luopuminen ja siirtyminen kattavampaan kuukausitilastoon. Toisaalta myös viikoittaista seurantaä pidettiin tärkeänä. Kysyttiin arviota hintalisien ja bonusten merkityksestä. Peltola vastasi, ettei lisien vaikutuksista ja suuruudesta tässä tutkimuksessa voida saada selvää. Tieto lisien merkityksestä voisi olla tärkeä, jotta tilastojen merkitys ei heikkenisi. Todettiin, että menneiden vuosien toteutuneista kaupoista tätä olisi tutkimuksella mahdollista selvittää.

7 Työhyvinvointi puuhuoltoketjussa, Aarre Peltola, Luke (liite 8)

Peltola esitteli puuhuoltoketjussa työskentelevien ihmisten työhyvinvointia tutkimusta (liite 8, diat 7–12). Kokeellisen tilastohankkeen loppuraportti valmistuu marraskuussa 2020. Keskustelussa todettiin alalla työskentelevien 14 000 henkilön keskeinen merkitys puuhuollolle. Hankkeessa valmistellaan ehdotuksia alan kehittämistoimiksi. Päätettiin, että pyritään jo seuraavaan kokoukseen valmistelemaan etenemisehdotus.

8 Muut asiat

Luken Matleena Kniivilä toi tiedoksi, että metsäsektorin suhdannekatsaus julkaistaan webinaarissa 2.10.2020.

9 Seuraava kokous

Seuraava puumarkkinatyöryhmän kokous pidetään perjantaina 20.11.2020 klo 14–16 etäyhteyksin.

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja muistutti, että korona ollessa kiihtymisvaiheessa ollaan varovaisia ja mitataan digitaalista suoriutuskykyä, joka ei ole ollenkaan huono. Hän kiitti alustajia sekä osallistujia hyvistä keskusteluista ja päätti kokouksen 11.32.